

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 12.12.2011
SEK(2011) 1541 v konečném znění

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu nařízení

o zřízení programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE)

{KOM(2011) 874 v konečném znění}

{SEK(2011) 1542 v konečném znění}

{SEK(2011) 1543 v konečném znění}

Prohlášení: Tento souhrn posouzení dopadů je závazný pouze pro útvary Komise, které se podílely na jeho přípravě, a nepředjímá konečnou podobu rozhodnutí, jež učiní Komise.

Toto posouzení dopadů se týká možností řízení programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) na období 2014–2020 (který nahrazuje program LIFE+).

Komise ve svém sdělení ze dne 29. června 2011 (sdělení o víceletém finančním rámci) přijala stanovisko k příštímu víceletému finančnímu rámci na období 2014–2020, včetně programu LIFE. Byly provedeny tyto hlavní změny:

- i) vytvoření podprogramu pro oblast klimatu (800 milionů EUR za dané období) se třemi prioritami: zmírňování, přizpůsobování se, správa a informovanost;
- ii) lepší vymezení struktury podprogramu pro životní prostředí (2,4 miliardy EUR za dané období): biologická rozmanitost, životní prostředí a správa;
- iii) zavedení integrovaných projektů, které budou demonstračními projekty k plnění cílů v oblasti životního prostředí, především díky využívání jiných dostupných vnitrostátních fondů nebo fondů EU.

1. Procesní otázky, konzultace se zúčastněnými stranami a stanovisko Výboru pro posouzení dopadů

Toto posouzení dopadů připravily GŘ pro životní prostředí a GŘ pro oblast klimatu s podporou dalších GŘ a Evropská agentura pro konkurenceschopnost a inovace. Je založeno na rozsáhlé analýze a konzultacích, zejména:

- hodnocení programu LIFE *ex post* (1996–2006) a v polovině období (2007–2009) hodnocení ;
- studii externích konzultantů: Posouzení dopadů spojené s předběžným hodnocením přezkumu nařízení o LIFE+ a Změna klimatu v budoucím víceletém finančním rámci;
- otevřené konzultaci on-line na stránkách Váš hlas v Evropě;
- konzultaci vedené Výborem regionů, konzultaci se členy výboru LIFE a přidělenci členských států pro životní prostředí, setkání *ad hoc* zúčastněných stran a dvě konference.

Převládá názor, že program LIFE vykazuje celkově dobré výsledky, pokud jde o životní prostředí a přidanou hodnotu. Všechny zúčastněné strany podpořily pokračování programu a obecně vyjádřily podporu návrhům Komise.

Posouzení dopadů bylo předloženo Výboru pro posouzení dopadů dne 29. července 2011. Po vydání stanoviska Výboru pro posouzení dopadů dne 13. září 2011 bylo posouzení dopadů odpovídajícím způsobem pozměněno.

2. Nynější struktura a výsledky programu LIFE

Program LIFE je jedním z hlavních nástrojů financování politiky EU v oblasti životního prostředí a byl již využit k financování 3 115 projektů s příspěvkem 2,7 miliardy EUR.

Podle aktuálního nařízení jsou možné tři druhy opatření: 1) granty na akce (78 % rozpočtu) skládající se ze tří částí: LIFE Příroda a biologická rozmanitost (NAT), která pokrývá minimálně 50 % rozpočtu grantů na akce, LIFE Politika a správa v oblasti životního prostředí (ENV) a LIFE Informace a komunikace (INF); 2) granty na provozní náklady pro nevládní organizace (3 % rozpočtu); 3) veřejné zakázky na služby a studie (13 % rozpočtu) a technická pomoc při výběru, sledování a hodnocení projektů v rámci programu LIFE i programu jako celku (6 % rozpočtu).

Hodnocení potvrdila, že program LIFE je úspěšným nástrojem s výraznou přidanou hodnotou na úrovni EU. Kromě vyčíslených přínosů, jejichž hodnota se odhaduje přibližně na

600 milionů EUR ročně, se díky programu LIFE zdokonalila ochrana a obnova přibližně 4,7 milionu ha půdy (což je 6 % celkové rozlohy vyhlášených suchozemských lokalit sítě Natura 2000). Z programu LIFE byla rovněž poskytnuta podpora na zlepšení životního prostředí včetně kvality vody na území o rozloze 3 milionů ha, kvality ovzduší zasahující přibližně 12 milionů obyvatel, snížení množství odpadu zhruba o 300 000 tun a recyklace dalšího 1 milionu tun a snížení emisí CO₂ o přibližně 1,13 milionu tun ročně. Program LIFE hraje významnou úlohu, pokud jde o informovanost, řádnou správu a zapojení veřejnosti. Zúčastněné strany se domnívají, že klíčem k úspěchu programu je jeho flexibilita a způsob řízení.

3. Vymezení problematiky a přidaná hodnota opatření na úrovni EU

Opatření na úrovni EU jsou nutná vzhledem k tomu, že většina problémů souvisejících s životním prostředím a klimatem je přeshraniční povahy a jednotlivé členské státy je samy nemohou adekvátně řešit. Kromě toho mají environmentální statky často povahu veřejného statku a jsou nerovnoměrně rozmístěny po celé EU.

Přidaná hodnota na úrovni EU je dána tím, že program LIFE může fungovat jako platforma pro sdílení postupů a znalostí, která subjektům umožňuje učit se ze zkušeností ostatních a řešit ekologické problémy efektivněji. Program LIFE také umožňuje lepší rozdělení odpovědnosti a větší solidaritu při ochraně životního prostředí jakožto společného statku EU. Působí jako katalyzátor, neboť poskytuje jednorázové investice, odstraňuje počáteční překážky uplatňování politiky EU v oblasti životního prostředí a klimatu a umožňuje zkoušení nových přístupů v zájmu jejich rozšiřování.

Z hodnocení a konzultací také vyplynulo, jak zdokonalit koncepci a fungování programu vyřešením těchto problémů:

- chybějícího strategického přístupu a kritického množství. V programu se plně neodrážejí priority politiky EU, především pokud jde o oblast životního prostředí a informací. Pokud se plánování programu LIFE nezmění, hrozí riziko, že z programu budou nadále financovány velice kvalitní projekty, ovšem jen v jednotlivých izolovaných částech *acquis* s malou možností poučit se z nich a šířit je, aby je bylo možné napodobit v konkrétním odvětví nebo prostřednictvím jiných nástrojů EU;
- je třeba lépe vymežit cíle některých součástí (životní prostředí a informace) a územní rozsah. Součást programu LIFE pro životní prostředí by se měla více zaměřovat na realizaci a vytváření multiplikátorů. Účinnost programu snižují finanční omezení na činnost mimo EU;
- potřeby zvýšit komplementaritu a synergie s jinými fondy EU;
- mělo by se zlepšit využívání výsledků projektů a předávání know-how, především na úrovni EU;
- potřeby zjednodušit postupy podávání přihlášek a výběru;
- rozdělování prostředků mezi jednotlivé členské státy nepřispělo k vyváženějšímu rozložení projektů v EU.

4. Cíle nového programu

Program LIFE řeší dosahování cílů v oblasti politiky životního prostředí a klimatu, neboť přispívá k uplatňování a vytváření politik a k začleňování těchto otázek do jiných politik.

Nový program má tyto obecné cíle: i) zajištění větší návaznosti na priority politik EU včetně oblasti klimatu, ii) podpora využívání integrovaných projektů, iii) rozvíjení synergií a

doplňkovosti s jinými fondy EU, iv) podpora přidané hodnoty a solidarity / sdílení úsilí na úrovni EU a v) zjednodušení programu.

Program LIFE je úzce spjat s jinými fondy EU, např. s fondy politiky soudržnosti (ESF, EFRR, FS), Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV) nebo Evropským námořním a rybářským fondem. Sdělení o víceletém finančním rámci doplňkovost a soulad programu LIFE s těmito programy posiluje. Program LIFE by nejen odstranil zjištěné nedostatky, ale byl by také zaměřen na zavádění synergií a strukturované spolupráce s těmito fondy.

5. Možnosti politiky a analýza dopadů

Navýšení rozpočtu, o kterém se rozhodlo ve sdělení o víceletém finančním rámci, by mělo vést k odpovídajícímu absolutnímu navýšení dopadů programu LIFE z hlediska životního prostředí a hlediska socioekonomického na 750 milionů až 1 miliardu EUR. Nejvýraznější nárůst dopadů lze očekávat v oblasti zmírňování a přizpůsobování vzhledem k vyššímu objemu prostředků přidělených na oblast klimatu. Vynětí tržního uplatňování ekologických inovací z podprogramu pro životní prostředí by mohlo vést ke snížení socioekonomických přínosů, tuto činnost však bude vhodnější provádět prostřednictvím jiných fondů EU.

Níže uvedené možnosti se týkají pouze aspektů, o nichž nebylo rozhodnuto ve sdělení o víceletém finančním rámci.

A. Možnosti strategického plánování a přidělování zdrojů:

A1: Základní scénář – přístup „zdola nahoru“ u všech druhů projektů

Tematické priority by se určovaly na celé programové období. Priority v rámci těchto témat by byly nadále určovány každoročními výzvami k předkládání návrhů, které by však nebyly vyčerpávající. Pro tematické oblasti integrovaných projektů by nebyla stanovena žádná omezení. Přetrvávaly by problémy zjištěné v nynějším programovém období, pokud jde o nedostatečné zacílení a obtíže při vytváření kritického množství v konkrétních odvětvích.

A2: Přístup „shora dolů“ u všech druhů projektů (flexibilnější u tradičních projektů a přísnější u integrovaných projektů)

Komise by vytvářela dvou až tříleté pracovní plány, v nichž by byly stanoveny konkrétní priority a které by v případě tradičních projektů nebyly vyčerpávající, aby nebylo možné opomenout žádnou konkrétní oblast životního prostředí, zatímco u integrovaných projektů by se soustředily na prioritní oblasti.

Za předpokladu, že by v nejméně efektivní části programu LIFE došlo ke zlepšení o 50 % a v druhém nejméně efektivním kvartilu o 25 %, dosáhlo by se celkového zlepšení o 19 % a tedy ročního nárůstu přínosů v oblasti životního prostředí o 150 milionů EUR.

A3: Přístup „shora dolů“ u integrovaných projektů a „zdola nahoru“ u všech ostatních druhů opatření

Komise by přístup „shora dolů“ uplatňovala pouze u integrovaných projektů, aby se mohla zaměřit na konkrétní priority stanovené předem na celé programové období. Tradiční projekty by bylo možné předkládat ve všech prioritních oblastech. Absence cílenějšího přístupu k určování priorit by mohla vést k podpoře projektů se slabou vazbou na vytváření a uplatňování politik. Během programového období by nebylo možné provádět žádné úpravy.

B. Možnosti tematického zaměření integrovaných projektů

B1: Základní scénář – bez tematického zaměření

Integrované projekty by bylo možné předkládat ve všech prioritních oblastech, kde je to možné, tzn. v oblasti přírody, vod, odpadu, ovzduší a mořského prostředí, zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se jí. Při zvolení této možnosti by se opakovaly nynější problémy s roztržitostí. Pokud má program LIFE dosáhnout cílů ve všech prioritních oblastech, kde existuje možnost integrovaných projektů, je možné, že nebudou financovány tradiční projekty.

B2: Tematické zaměření na konkrétní oblast

Vzhledem k omezeným prostředkům programu LIFE a kritice týkající se nedostatečného strategického zacílení by se integrované projekty mohly zaměřovat na prioritní oblasti, ve kterých by mohly fungovat lépe. Jsou možné dvě dílčí varianty *podprogramu pro životní prostředí*:

– *Tematické zaměření na 3 oblasti (příroda, voda a odpad)*: dosáhlo by se zacílení programu a zvýšil by se přínos pro životní prostředí (o 30–40 % oproti základnímu scénáři), přičemž by zároveň bylo možné financovat tradiční projekty. Riziko neúspěchu by bylo nízké, neboť se jedná o nejúspěšnější oblasti v rámci programu LIFE. Ovzduší a mořské prostředí by částečně pokryly jiné oblasti.

– *Tematické zaměření na 4 oblasti (příroda, voda, odpad a ovzduší)*: posílila by se vazba mezi politickými prioritami a programem LIFE a zvýšil by se jeho celkový socioekonomický přínos (kvalita ovzduší by se mohla zlepšit až pro 10 % obyvatel EU). Vzhledem k omezeným prostředkům by zahrnutí ovzduší mohlo vést ke snížení počtu tradičních projektů pod stanovený mezní počet nebo ke snížení cílů pro oblast vody a odpadu. Pokud jde o podprogram pro oblast klimatu, byly by priority dostatečně zaměřené na zmírňování a přizpůsobování.

C. Možnosti přidělování prostředků na jednotlivé prioritní oblasti

C1: Základní scénář – přidělování podle sdělení o víceletém finančním rámci

Vyčleněné prostředky jsou jedním z hlavních prvků potřebných k dosažení většího zacílení a kritického množství v konkrétní oblasti. Zaměřením na oblast klimatu se může zvýšit přínos pro životní prostředí o 50 % (od 135 do 270 milionů EUR ročně). Pokud však v podprogramu pro životní prostředí nebudou předběžně přidělovány prostředky, přijde součást příroda o prvek, který částečně stojí za jejím úspěchem v rámci programů LIFE II, LIFE III a LIFE+, a přímý přínos pro životní prostředí, který tato součást zajišťuje, se projeví jen v omezené míře.

C2: Přidělování podle sdělení o víceletém finančním rámci a vyčlenění 50 % zdrojů v podprogramu pro životní prostředí na biologickou rozmanitost

Pozitivní dopady na životní prostředí vyplývající z předběžného přidělování prostředků na podprogram pro oblast klimatu se zvýší díky předběžnému přidělování prostředků na biologickou rozmanitost. Lze očekávat přínosy pro životní prostředí minimálně v hodnotě dalších 450–500 milionů EUR. Další přínosy spojené s integrovanými programy je obtížné vyčíslit. Tato možnost je v souladu s názory zúčastněných stran.

D. Možnosti dopadů z hlediska územního rozdělení (rozdělování prostředků mezi jednotlivé členské státy)

D1: Výběr všech projektů podle oprávněných nároků

Všechny druhy projektů by se vybíraly podle oprávněných nároků. Nepostupovalo by se podle žádného klíče územního rozdělení. Riziko spočívá v tom, že by některé země nadále měly nepoměrně vysoké zastoupení. Neřešila by se skutečnost, že přírodní bohatství je v členských státech rozděleno nerovnoměrně.

D2: Výběr všech projektů podle oprávněných nároků, ovšem se zajištěním územní vyváženosti integrovaných projektů

Tradiční projekty by se nadále vybíraly na základě věcné stránky. U integrovaných projektů by se zavedl systém zajišťující územní vyváženost, protože tyto projekty jsou více spojeny s vytvářením regionálních nebo místních strategií, jejich prováděním a budováním kapacit. Členské státy, v nichž by v jednom roce probíhal integrovaný projekt, by později byly posuzovány méně příznivě. Komise by zajistila financování alespoň jednoho integrovaného projektu v každém členském státě v oblasti odpadu a přírody, jednoho projektu v každém přeshraničním povodí (Dunaj, Rýn apod.) a dvou projektů v každé biogeografické oblasti. Byly by zvýhodněny členské státy s menšími správními kapacitami, významným přírodním bohatstvím nebo členské státy, na jejichž území se nachází přeshraniční povodí. Strategické plánování (možnost A2) by umožňovalo úpravy, pokud by některý členský stát nedostal žádný integrovaný projekt.

D3: Výběr tradičních projektů pouze na základě oprávněných nároků a přidělování prostředků jednotlivým členským státům (konkrétní částka pro každý členský stát) na integrované projekty na celé programové období

Tradiční projekty by se vybíraly pouze na základě oprávněných nároků jako u možnosti D1. Pro integrované projekty by se pro každý členský stát a oblast zavedl systém orientačního přidělování prostředků jednotlivým členským státům. Tato možnost je stejná jako možnost D2, obsahuje však orientační předběžné přidělování prostředků na základě potřeb v oblasti životního prostředí a klimatu, dohodnuté s členskými státy.

E. Možnosti správy a zvyšování informovanosti

E1: Základní scénář – financování nevládních organizací, činnost uvedená ve sdělení Komise a povinnost sdělovat/šířit informace o projektech

Financování provozních nákladů nevládních organizací bude i nadále pokračovat, neboť nevládní organizace přispívají k zapojování občanské společnosti do vytváření politik, podporují jejich uplatňování, rozšiřují znalostní základnu a zajišťují větší informovanost. Zlepší se sdělování informací o projektech díky strategičtějšímu přístupu a vytváření sítí podobných projektů kolem prioritních témat.

E2: Financování nevládních organizací, činnost uvedená ve sdělení Komise, povinnost sdělovat/šířit informace o projektech a zvláštní komunikační kampaně financované z grantů

Kromě činnosti uvedené v možnosti E1 by se vybrané informační priority podporovaly zvláštními projekty financovanými z grantů na akce. Očekává se, že pozitivní dopady možnosti E1 se zvýší, pokud bude doplněna zvláštními informačními a komunikačními projekty.

F. Možnosti zjednodušení

F1: Základní scénář – on-line nástroje a větší projekty

Od roku 2012 se k podávání přihlášek on-line bude používat nový IT nástroj nazvaný „e-Proposal“ (e-návrh). Zjednodušením přihlašování by se mohlo ušetřit přibližně 20 % nákladů na podávání nabídek. Předpokládaným zvýšením efektivity o 50 % u

administrativních pracovníků a o 10 % u technických pracovníků by e-návrh mohl přinést 7% úspory. Pokud by u obou došlo k 50% zvýšení, bylo by možné očekávat 12% zvýšení úspor. Přechod k větším projektům bude znamenat snížení celkového počtu spravovaných projektů (z 230 vybraných projektů ročně na 100 do konce programového období), čímž se sníží režijní náklady a náklady na řízení programu LIFE.

F2: Základní scénář + zjednodušený postup výběru a vykazování: dvoufázový postup a zjednodušené vykazování pro integrované projekty, výběr na více let pro nevládní organizace

Mohl by být zaveden dvoufázový postup výběru integrovaných projektů. Vykazování a změny v plánování by probíhaly v dvouletých cyklech a harmonogram plateb by se upravil tak, aby projektům zajišťoval plynulejší finanční toky. Tímto zjednodušením by se náklady na vykazování snížily o 25 %, což představuje úspory od 178 500 do 357 000 EUR ročně. Vzhledem k tomu, že integrované projekty jsou pětikrát větší než projekty tradiční, snížil by se počet transakcí o 70 %. Výběrem neziskových organizací na více let by se snížilo správní zatížení vyplývající z výběru minimálně o 50 %.

F3: Základní scénář + platby na základě výstupů a výsledků versus jednorázové částky, nezpůsobilost některých nákladů

Větším využíváním *jednorázových částek* (např. použití standardních denních dávek EU na hrazení cestovních nákladů a standardních nákladů na zaměstnance) by se zjednodušily náklady na vykazování. Omezením způsobilosti některých nákladů, které se obtížně vykazují a sledují (např. financování pouze nákladů na další pracovníky přijaté výhradně na projekt v rámci osobních nákladů nebo považování DPH za nezpůsobilý náklad), by se tyto postupy zjednodušily. To by vedlo ke snížení způsobilých nákladů na DPH o 5–10 % a osobních nákladů o 20–40 %, což by mohlo odradit potenciální žadatele. Nad těmito negativními dopady by mohlo převážet navýšení míry spolufinancování.

G. Možnosti externalizace

Komise ve sdělení o víceletém finančním rámci vyjádřila názor, že by program LIFE měl být nadále řízen centrálně, ale úkoly spojené s řízením by měly být z velké části svěřeny stávající výkonné agentuře. V současné době je k řízení programu LIFE zapotřebí přibližně 125 plných pracovních úvazků včetně externích dodavatelů a úředníků EU. Celkové administrativní náklady těsně přesahují 15 milionů EUR. To představuje 6,2 % celkového ročního rozpočtu programu.

G1 Úplná externalizace

Úkoly spojené s řízením by se v případě výběru a sledování projektů, grantů na provozní náklady pro nevládní organizace a komunikační činnost přesunuly na stávající agenturu, a to jak u tradičních, tak u integrovaných projektů. Správa, dohled a hodnocení programu LIFE by nadále zůstala úkolem Komise. Pro technickou pomoc existují tyto dvě dílčí možnosti:

– *Externalizace bez nahrazení technické pomoci*: celkové náklady by představovaly 6,3 % rozpočtu programu.

– *Externalizace s nahrazením technické pomoci*: celkové náklady by představovaly 6,0 % rozpočtu programu.

G2: Kombinované řešení: externalizace tradičních projektů, přičemž integrované projekty by nadále spravovala Komise

Řízení tradičních projektů a grantů na provozní náklady pro nevládní organizace by bylo přeneseno na stávající agenturu, zatímco integrované projekty v rámci podprogramu pro životní prostředí a správu programu by nadále řídila Komise. Hlavním důvodem je zajistit

začlenění výsledků projektů do politiky EU, zajistit odpovídající přípravu integrovaných projektů a zachovat pečlivé sledování a vztahy s tematickými odděleními. Celkové náklady jsou podobné jako u možnosti G1 (s nahrazením technické pomoci či bez něj).

Shrneme-li výše uvedené skutečnosti, možnost s agenturou má tyto výhody: nižší náklady na zaměstnance, stejná kvalita provádění programu, sdělování a šíření informací jako za stávající situace a uvolnění až 19 pracovních míst v Komisi.

Existuje však riziko, že zvolením možnosti s agenturou se sníží schopnost zajistit požadovanou přidanou hodnotu na úrovni EU. Především integrované projekty vyžadují pečlivou přípravu ve spolupráci s odděleními pro politiky na zastřešujících GR a pečlivé sledování, aby se zajistila jejich úspěšnost a vazba na uplatňování politik, což by bylo obtížné, kdyby program řídila agentura.

6. Srovnání možností

Shora uvedené možnosti byly vyhodnoceny a porovnány na základě kritérií účinnosti, soudržnosti a účelnosti. Upřednostňovanou možností by tedy byl program:

- s tematickými prioritami pro celé programové období, dvou až tříletým pracovním plánem, v němž by výčet priorit nebyl vyčerpávající, a přístupem „shora dolů“ u všech projektů (možnost A2);
- s integrovanými projekty zaměřenými primárně na omezený počet oblastí (možnosti B2a nebo B2b);
- s přidělováním prostředků z programu LIFE způsobem, který je popsán ve sdělení o víceletém finančním rámci, přičemž 50 % prostředků na podprogram pro životní prostředí by bylo vyčleněno na biologickou rozmanitost (možnost C2);
- se systémem výběru „tradičních“ projektů na základě oprávněných nároků a systémem výběru integrovaných projektů zajišťujících územní vyváženost (možnost D2);
- posilující úlohu nevládních organizací při šíření informací a zdokonalující správu a sdělování informací (možnost E1);
- zavádějící IT nástroje k předkládání návrhů a dvoufázový přístup k integrovaným projektům s povinností vykazování každé dva roky; prosazující častější využívání jednorázových částek a zjednodušující způsobilost nákladů omezením způsobilosti některých nákladů (kombinace možností F);
- přenášející řízení tradičních projektů na stávající agenturu, přičemž správu programu a řízení integrovaných projektů v rámci podprogramu Životní prostředí by měla nadále na starost zastřešující GR. Na základě hodnocení v polovině období by se řízení těchto projektů mohlo postupně externalizovat (možnost G2).

Tím by se vyřešila hlavní doporučení uvedená v hodnocení programu LIFE, tj. lepší vymezení tematických priorit, zjednodušení a řádné řízení. Vznikly by výrazné synergie s jinými fondy EU, což by posílilo multiplikační efekt. Využití této možnosti by přineslo zisk pro životní prostředí v hodnotě 900–1210 milionů EUR ročně a úspory v rozmezí 7–12 % nákladů na podávání nabídek a 25 % nákladů na vykazování.

7. Sledování a hodnocení

Navrhovaný rámec pro sledování má dvě úrovně: sledování výstupů, výsledků a dopadů na úrovni projektů a programu a sledování výdajů na úrovni programu.

Sledování výstupů, výsledků a dopadů:

Součástí návrhů projektů budou tabulky očekávaných výstupů, které budou sloužit jako základ pro sledování pokroku. K šíření informací a začleňování výsledků do politiky budou jako základ sloužit tematické zprávy pro jednotlivé oblasti. Bude provedeno hodnocení programu LIFE *ex post* a v polovině období.

Sledování výdajů na úrovni programu:

Aby bylo možné doložit dílčí přínosy, kterými mohou oba podprogramy přispět ke konkrétním prioritám, jako je oblast klimatu a biologická rozmanitost, a lépe ilustrovat výši výdajů na tyto priority v rámci celého programu LIFE, bude součástí rámce pro sledování také metodika sledování výdajů souvisejících s klimatem a biologickou rozmanitostí podle sdělení o víceletém finančním rámci, která je odvozena od ukazatelů OECD vycházejících z cílů úmluv z Ria („Rio markers“).